

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО 2008 – 2011 ГОДИНА

ВЪВЕДЕНИЕ

Закрилата на децата и повишаването на тяхното благосъстояние е национален приоритет, особено в контекста на събитията от края на 2007 и началото на 2008 година, които за пореден път поставиха болезнен акцент върху грижата, която нашето общество полага за своето бъдеще.

Настоящата стратегия има за цел да анализира актуалното състояние на децата, живеещи на територията на Община Велико Търново, да открие проблемите в тяхното отглеждане и възпитание като бъдещи граждани на Република България и на свой ред-родители на следващите поколения, както и ресурсите, с които всички заинтересовани институции и лица разполагат, за да се обезпечи пълноценният живот и развитие на подрастващите. Не на последно място, този документ има амбицията да обедини усилията на всички в Община Велико Търново за едно по-добро бъдеще на децата.

Общинската стратегия за закрила на детето 2008-2011 е съобразена с приоритетите, разработени в Националната стратегия за детето 2008-2018 г., както и с нормативната база за закрила на детето, функционираща към момента в РБългария. Предвид очакваните промени в законодателството, настоящият документ подлежи на усъвършенстване и допълване в процеса на неговото изпълнение.

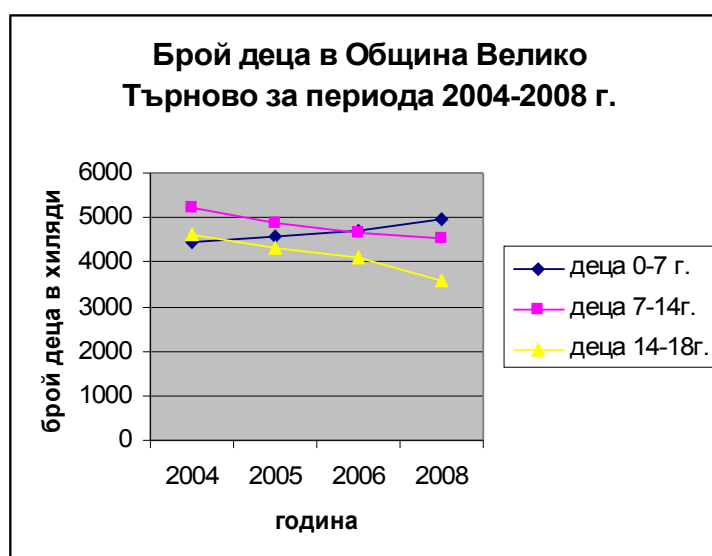
I. АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА

1. ДЕМОГРАФСКИ И ЗДРАВНИ ПОКАЗАТЕЛИ

В последните няколко години раждаемостта в Област Велико Търново се запазва ниска и е в относително неблагоприятни стойности. Върху нея оказва влияние намаляващата група на жените в детородна възраст и тяхната плодовитост. Тази тенденция се асоциира главно с негативното влияние на социално-икономическите условия и свързаните с тях промени в репродуктивните нагласи на населението. Живородените в областта по данни на НСИ за 2006 г. са 2225, от които 1642 в градовете и 610 в селата. Момчетата са 1164, а момичетата-1088. Коефициентът на раждаемост е 8.0 на 1000 д.н., докато за страната той е 9.6. Сравнени с данните за 2005 г., които са 2325, се наблюдава спад от 73 живородени деца.

На фона на тази обща картина данните на ЕСГРАОН-В. Търново показват, че за последните 4 години броят на децата, живеещи на територията на Община Велико Търново, намалява както следва: през 2004 г.- 14338, през 2005 г.- 13782, през 2006 г.- 13436, през 2008 г.- 13088. Тази тенденция кореспондира с процесите на намаляване на населението на цялата област.

За периода 2004-2008 г. се наблюдава увеличаване броя на децата от 0 до 7 години, докато броят в другите две възрастови групи (7-14г. и 14-18 г.) намалява. (графика 1). Тревожна е наблюдаващата се в малките населени места почти нулева раждаемост, която е следствие от миграцията на населението в трудоспособна възраст към места с повече възможности за трудова реализация (по-големите села и градовете).

Графика 1

Детската смъртност в региона намалява, но въпреки това естественият прираст за 2006 г. е отрицателен. Като най-значими заболявания при децата могат да се разглеждат болестите на дихателната система, инфекциозните и паразитните болести, травмите и отравянията.

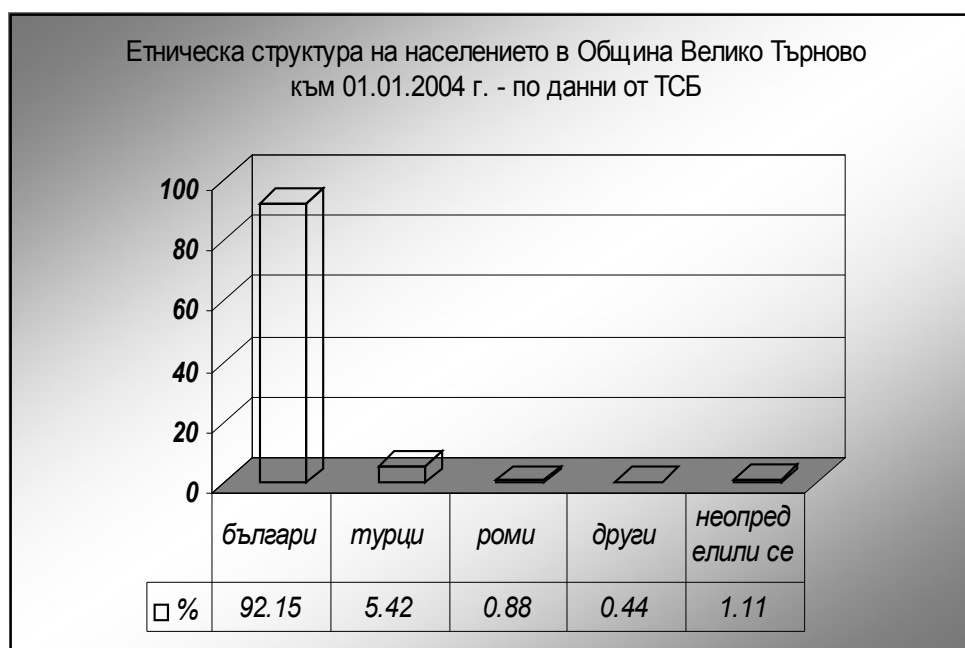
През 2006 г. са регистрирани 316 бременности на непълнолетни. По данни на лечебните заведения от тях 55 са завършили с аборт по желание. за предходната година броят им е бил 47.

Регистрирани са и 62 случая на забавен фетален растеж, хипотрофии и разстройства, свързани със скъсяване срока на бременността и ниско тегло при раждане. Вродените аномалии са 21.

Основните фактори, влияещи върху здравето и съответно-върху заболяемостта на подрастващите са:

- Нездравословен начин на живот;
- Неблагоприятна околна среда;
- Лоши битови условия;
- Лоша хигиена;
- Ниска здравна култура;
- Миграция към по-големите населени места и др.

По данни на ТСБ относителните дялове на различните етнически групи в Община Велико Търново могат да се разпределят, както е показано на Графика 2.

Графика 2

В град Велико Търново етнически малцинствено население живее в кв. Света гора, ул. “Алеко Константинов” и в по-малка степен на ул. “П.Яворов”, като с течение на времето то е придобило гето-характеристики.

Извън град Велико Търново компактно население от етническите малцинства обитава квартал в град Килифарево и селата Водолей, Ресен, Леденик, Ново село и Балван.

Като християни се определят 82356 души от населението на Общината, като мюсюлмани-5120, 65 души изповядват други религии, а 2564 не се самоопределят в тази област.

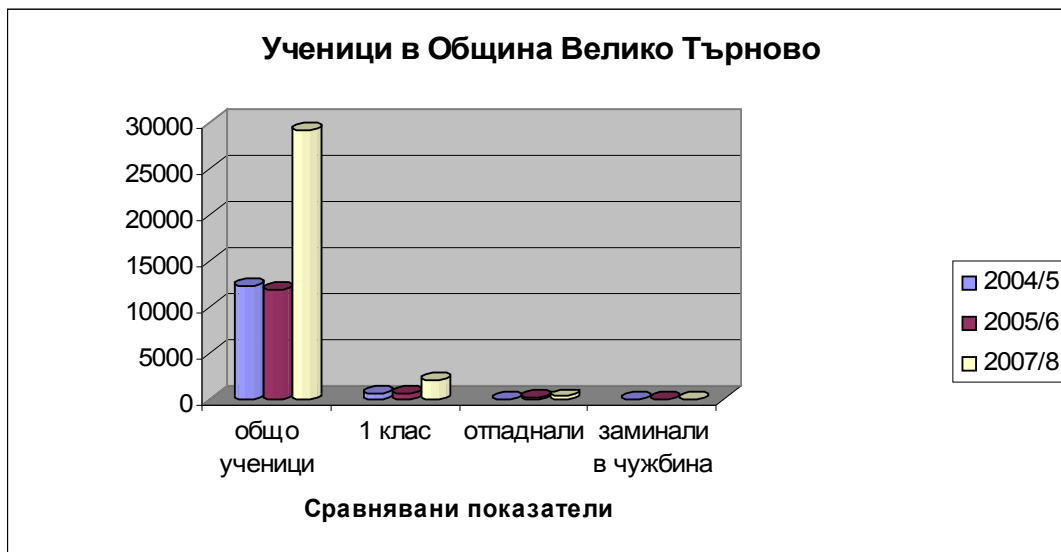
При последното преброяване на населението най-голям е бил броят на едночленните домакинства (10123), двучленните са били 9027, тричленните-7789, четиричленните-5813. Най-малък е броят на деветчленните домакинства-27.

2.ОБРАЗОВАНИЕ

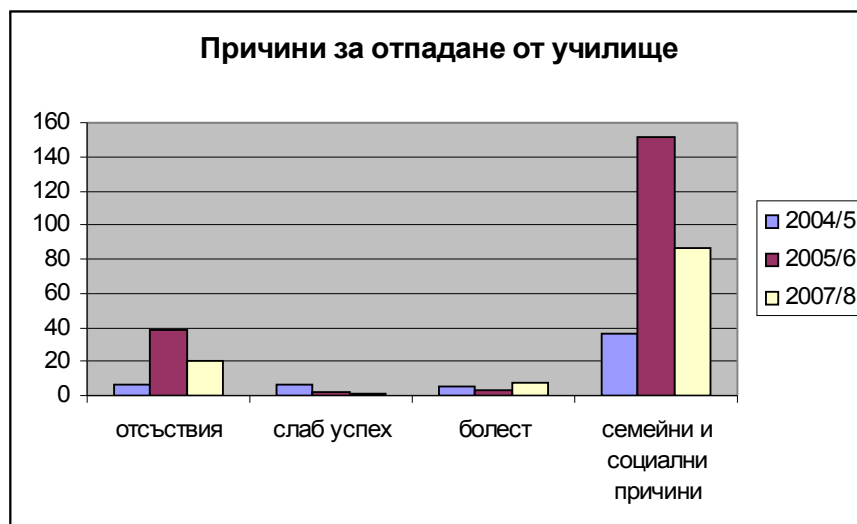
На територията на Община Велико Търново функционират 26 детски заведения за деца в ранна и предучилищна възраст, от тях към момента 4 Обединени детски заведения и 22 Целодневни детски градини. 14 от заведенията са в по-малките населени места, останалите се намират в гр. В. Търново. Броят на децата до 7-годишна възраст през последните три години стабилно нараства, както следва: 1907 през 2005 г., 2027 през 2006 г., 2166 през 2007 г.

В сравнение с учебната 2004/2005 г. към настоящия момент се наблюдава двойно увеличение на децата в училищна възраст-от 12378 до 28415. На Графика 3 са показани закономерностите в динамиката на броя на учениците по 4 значими показателя.

Негативна тенденция бележи броят на отпадналите от образователната система деца в последните години-от 71 през учебната 2004/2005 г. до 362 към месец февруари 2008г. Най-честите причини за отпадане са визуализирани на Графика 4, като водещи са семейните и социални причини, следвани от броя допуснати отсъствия, като в по-голямата част от случаите са пряко свързани взаимно. Слабият успех и заболяемостта сред децата са по-скоро незначителни като стойности.

Графика 3

Графика 4

Същевременно работата в училищата излиза извън чисто образователните си параметри и разширява зоните си на влияние в развитието и формирането на личността, съобразно потребностите на съвременния динамичен свят. Традиционно стана провеждането на информационни кампании срещу насилието, сексуалната и трудова експлоатация, злоупотребата с деца в Интернет. В превенцията на негативните въздействия на социалната среда се обединяват усилията на училището, системата за закрила на детето, съществуващите на територията на Община Велико Търново социални услуги, МКБППМН, РПУ, НПО, средствата за масова информация и други професионалисти.

Два особено важни аспекта на състоянието на образованието в Община Велико Търново са разширяване интеграцията на деца от етнически малцинства и на децата с увреждания в училищната система.

Сериозен проблем представлява големият брой физически и психически здрави деца от етническите малцинства, които посещават помощни училища. Във връзка с това се предприемат мерки за преминаването им в масово училище, които следва да бъдат продължени и за периода на стратегията. Като причини за попадането на децата в неравностойно положение в помощни училища могат да се разглеждат както културалните особености, така и по-слабата посещаемост на ясли и детски градини от деца, което пречат добра им адаптация в училище и директно - готовността им за усвояване на учебния материал. Неадекватните модели на поведение на родителите, които се усвояват и демонстрират от децата също могат да се разглеждат като пречка в интеграцията на последните в образователната система. Недостатъчната подготовка на учителите и възпитателите за работа с тези деца и мултикултурна среда рефлектира върху качеството на тяхната работа и също затруднява интеграцията на децата.

Голяма част от децата от етническите малцинства, не продължават средно образование след завършване на 8 клас. Особено сериозен е този проблем за децата от училища в селата. Причините за това са комплексни: липса на достатъчна мотивация; липса на достатъчна информация за възможностите за професионално образование; недостиг на финансови средства.

В шест от училищата на територията на Община Велико Търново преобладават деца от етнически групи, надхвърлящ 60% от общия брой обучавани деца. В ОУ “Христо Ботев” се обучават изцяло деца от етническите малцинства. ОУ “Неофит Рилски” в гр. Килифарево е единственото училище в града и там дялът на децата от етническите малцинства в начална степен е 71.6%. Останалите училища се намират в селата и високият процент на деца от етническите малцинства се дължи на факта, че в населеното място не живеят деца от български произход.

	Брой деца					% деца от етнически малцинства				
	Пред училищна	I	II	III	IV	Пред училищна	I	II	III	IV
ОУ “Христо Ботев” – В.Търново	15	30	17	22	31	100	100	100	100	100
ОУ “Н.Рилски” – Килифарево	18	17	26	17	17	83	87	91	42	55
ОУ “Хр.Смирненски” – Водолей	14	13	12	10	12	100	100	100	100	100
ОУ “Иван Рилски” – Балван	5	7	12	17	7	100	90	100	80	90
ОУ “Васил Левски” – Леденик	13	5	14	6	3	95	95	95	95	95
ОУ “П.Р.Славейков” – Церова курия	10	8	17	9	6	70	75	83	57	66

Таблица 1. Брой и дял на учениците от етнически малцинства в начална степен на образование.

В процеса на преодоляване на тези негативни тенденции на територията на Община Велико Търново се реализира ефективно сътрудничество между Д “СП”, ЦСРИ и ЦМЕДТ „Амалипе”.

През последната година на територията на Община Велико Търново в образователната система са интегрирани общо 99 деца, от които 6 в предучилищна възраст, 50 – в началното училище, 27 – в прогимназиалната степен и 16 – в гимназии. Спечелен е и реализиран проект за адаптиране на училищната среда в съответствие с нуждите на децата с физически увреждания.

3. ПОДПОМАГАНЕ НА ДЕЦА И СЕМЕЙСТВА

3.1. Социални помощи за деца и семейства

През последните две години Д „СП”-гр. В. Търново, е отпуснала следните социални помощи на семействата на деца на територията на Община Велико Търново.

ВИДОВЕ ПОМОЩИ	БРОЙ ДЕЦА	
	2006	2007
Месечни помощи по ППЗСП	608	410
Целеви помощи по ППЗСП (безплатно пътуване на многодетни майки)	65	70
Месечни помощи по ППЗСП (лица в подтрудопособна възраст)	12	4
Месечни помощи по ППЗСП (семейства с родител/и в подтрудопособна възраст)	6	1
Месечни помощи по ППЗСП (семейства с един родител с дете над 3 г.)	124	89
Месечни помощи по ППЗСП (семейства с един родител с дете до 3 г.)	70	57
Помощи по ЗСПД-общо	11759	11140
Еднократна помощ при бременност	105	84
Еднократна помощ при раждане на дете	685	688
Месечни помощи за деца	10446	9956
- месечни помощи за деца с трайни увреждания	265	223
- за деца, настанени в с-во на роднини, близки, приемни семейства	65	47
Месечни помощи за отглеждане на дете-общо	291	236
- за дете до 1 година	283	230
- за дете с трайно увреждане до 2 години	1	1
Еднократна целева помощ за първокласници-общо	337	257
- за деца, настанени в приемни семейства	0	1
Помощи по ЗИХУ-общо	455	391
Месечна добавка за соц. интеграция	144	175
Месечна добавка за ползване на информация и телекомуникационни услуги	80	68
Месечна добавка за обучение	2	2
Месечна добавка за диетично хранене	139	117

Месечна добавка за достъпна информация	27	123
Добавка за балнеолечение и рехабилитация	17	13
Месечна добавка за деца с трайни увреждания	257	217
- деца, настанени в семейства на роднини, близки и приемни семейства	5	3

Таблица 2. Брой подпомагани семейства с деца според вида помощ

От посочените в горната таблица статистически данни може да се направи изводът, че като цяло броят на подпомаганите семейства с деца на територията на Община Велико Търново не отбелязва значителни колебания, като в повечето категории подпомагани лица се наблюдава слабо намаляване на броя им.

Значително е намалял броят на подпомаганите родители в подтрудоспособна възраст.

Нараснал е броят на подпомаганите семейства с деца с увреждания по отношение помощите за социална интеграция и почти 5 пет пъти се е увеличил броят на отпусканите добавки за достъпна информация, което дава по-големи възможности за образователното и социалното развитие на тези деца.

3.2. Финансово подпомагане на деца с изявени дарби

Комисията, сформирана в Община Велико Търново съобразно Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби е отпуснала финансова помощ в периода 2005-2007 г. както е показано в долната таблица.

	Деца с изявени дарби в областта на изкуството	Деца с изявени дарби в областта на спорта	Деца с изявени дарби в областта на образованието и науката	Общ брой деца
2005 г.	2	4	2	8
2006 г.	1	4	6	11
2007 г.	2	9	7	18
Общо	5	17	15	37

Таблица 3. Брой подпомагани деца с изявени дарби

Като позитивен може да бъде разглеждан фактът, че броят на подпомаганите деца с изявени дарби нараства през последните 3 години. Най-висок е броят на отпускната финансова помощ за деца с изявени дарби в областта на спорта.

4. ДЕЦА В РИСК

4.1. Деца, извършители на противообществени прояви

Проблемът с противодействието на детската престъпност е особено актуален през последните години, тъй като социално-икономическата криза в най-голяма степен се отразява върху неоформената личност на подрастващите и води до повишаване риска от различни отклонения в поведението им. Позитивен е фактът, че за последните две години статистиката както в цялата страна, така и в Община Велико Търново показва намаляване броя на противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Година	Брой криминални деяния, извършени от малолетни	Брой малолетни извършители	Брой престъпления, извършени от непълнолетни	Брой непълнолетни извършители	Брой малолетни и непълнолетни, водени на отчет в ДПС	Новозаведени	Снети от отчет
2006	11	12	68	75	182	58	44
2007	7	9	48	49	170	31	51

Таблица 4. Брой малолетни и непълнолетни извършители на противообществени прояви

По различни поводи Инспектори ДПС са работили общо с 337 деца през 2006 г., за 2007 техният брой е 206. Най-голям е относителният дял на случаите на бягство от дома и скитничество, значителен-този на случаите на проституция и употреба на опиати.

През 2006 г. 6 малолетни и непълнолетни деца от преминалите през ДПС са се намирали във ВУИ, 4-в СПИ, 3-в ДДЛРГ. За 2007 г. тези цифри са съответно 6, 3 и 3. С изключение на 2 от тези случаи, получената от корекционно-възпитателните институции обратна връзка за промяна в поведението на настанените е положителна.

Освен пряката си работа в разкриването и противодействието на противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, инспекторите ДПС вземат активно участие в превенцията на деянията, която включва работа в училищата не само с ученици, но и с техните родители.

В МКБППМН през 2007 г. са образувани 33 възпитателни дела по отношение на 48 малолетни и непълнолетни лица, от тях разгледани са 28 дела по отношение на 43 деца. За сравнение през 2006 г. образуваните дела са 35 по отношение на 46 лица, а разгледаните - 28 по отношение на 39 малолетни и непълнолетни. Наложени са следните възпитателни мерки:

- "предупреждение" на 15 души;
- „задължение да участват в консултации за преодоляване на отклоненията в поведението” - на 7 души;

- „предупреждение за настаняване във ВУИ ” - на 6 души;
- „ поставяне под надзор на обществен възпитател ” на 19 души.

На родители или лицата, които ги заместват, са наложени възпитателни мерки по ЗБППМН в 5 от случаите. При налагането на мярката „задължение да участват в консултации за преодоляване на отклоненията в поведението” лицата се насочват към Център за социална рехабилитация и интеграция-гр. Велико Търново.

Членовете на МКБППМН, обществените възпитатели и педагогическите съветници в училищата на територията на Община Велико Търново осъществяват превантивна работа чрез изнасяне на лекции и беседи. 13 са обществените възпитатели в общината.

Към МКБППМН функционира и консултативен кабинет за работа с родители и деца.

Една от най-важните положителни тенденции в работата на институциите, имащи отношение към противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е все по-добрата координация и връзка помежду им. Необходима е работа за постигане на активна позиция от страна на родителите при решаването на проблеми, свързани с превенцията и корекцията на противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, както и за координиране на действията между тях от една страна и институциите - от друга.

4.2. Деца, жертви на трафик и насилие

Последният доклад за трафика в държавите от юго-източна Европа сочи, че България е страна както на произход, така и транзитна за трафик на хора. Основните фактори, които способстват за повишаване уязвимостта на жертвите у нас са икономическите условия, семейните отношения и модели, образованието, субкултуралните поведенчески стереотипи, заетостта. Децата са трафикирани с цел сексуална експлоатация, принудителен труд, просия, противообществени прояви и осиновяване.

“ Кризисен център ” за деца с. Балван, Община Велико Търново е разкрит на 21.09.2006 г. по проект на Международна социална служба – България, в партньорство с Община В. Търново и Дарителско сдружение „Св. Иван Рилски” с. Балван.

Първото настаняване е на 21.10.06 г.

До края на 2006 г. в центъра са настанени 10 момичета.

За периода 21.10.2006 г. – март 2008 г. в „Кризисен център” за деца с. Балван са настанени 29 момичета.

12 от тях са репатрирани от чужбина – от Норвегия, Австрия, Гърция, Швеция, Италия.

По-голямата част от момичетата, настанени за джебчийство, са „продавани за булки”, което е пряко свързано с традициите и обичаите на рода. Момичетата, репатрирани от чужбина, са предимно за джебчийски кражби и по-рядко за сексуална експлоатация. Момичетата, настанявани за проституция са заловени предимно на територията на страната.

За целия период са извършени 29 /едното момиче е повторно настанено/ настанявания, за следното:

- 13 деца за сексуална експлоатация;
- 14 деца за джебчийство;
- 2 деца за домашно насилие.

При изтичането на престоя в Центъра по-голяма част от децата са реинтегрирани в семействата. Три от момичетата са настанени в Домове за деца, лишени от родителска грижа на територията на Община Велико Търново. Към момента само едно от тях пребивава в институция, едно е сключило граждански брак, поради което престоят му е прекратен. След навършване на пълнолетие третото от настанените деца напусна Дома .

Едно от момичетата в Центъра е с удължен престой до навършване на пълнолетие. Към момента девойката е трудово заета и е настанена в “ Защитено жилище “- гр. В. Търново.

4.3. Деца, жертви на престъпления

По официална информация на територията на Община Велико Търново през 2006 г. жертви на престъпления са станали 18 деца (2 малолетни и 16 непълнолетни), а през 2007 г. техният брой е 24 (9 малолетни и 15 непълнолетни). Най-честите посегателства са свързани с грабежи на мобилни телефони, пари, накити, лични вещи, побои както от страна на пълнолетни, така и от други непълнолетни лица.

4.4. Деца, жертви на пътно – транспортни произшествия

България се намира на едно от първите места между страните от ЕС по брой пътни инциденти.

Най-често децата стават жертва на произшествия като пътници в автомобилите. През 2006 г. на територията на Община Велико Търново е убито едно дете и 7 са пострадали при ПТП, както и като пешеходци. През 2007 г. пострадалите са 14: 4 при ПТП и 10 като пешеходци.

Друг тревожен факт е, че много непълнолетни младежи управляват МПС, без да имат право на това, включително и след употреба на алкохол. Не е малък броят на нерегистрираните мотопеди и мотоциклети, използвани от подрастващи.

С оглед на факта, че според статистическите данни пътно-транспортните произшествия са една от водещите причини за смъртността

сред децата в световен мащаб, както предвид гореочертаните тенденции, в училищата в Община Велико Търново се работи по Британо-българска програма за превенция чрез изнасяне на лекции на теми като “Децата-жертва на улицата”, “Децата, жертва на ПТП” и др.

4.5. Деца, настанени в институция

На територията на Община Велико Търново се намират 2 институции за отглеждани на деца, лишени от родителска грижа- ДДЛРГ “П. И М. Велкови“, гр. В. Търново и ДДЛРГ “Хр. Смирненски”, с. Балван и 1 Дом за медико – социални грижи за деца в град Дебелец.

Дом за медико-социални грижи, гр. Дебелец разполага със 145 легла за полагане на грижи за деца на възраст от 0 до 3 години. 20 от местата са определени за децата, посещаващи Дневния център към Дома.

Дневният център е разкрит през 1999 г., като оттогава непрекъснато разширява и усъвършенства дейностите си и подобрява материално-техническата си база. Услугите, предлагани в Центъра са свързани с диагностиката на соматичното, психичното, неврологичното, интелектуалното и речевото развитие на децата; изготвянето на индивидуални програми за медицинска и парамедицинска рехабилитация и рехабилитационни процедури; логопедични занимания; обучение на децата в умения за живот; обучение на родителите; арт-терапия.

ДДЛРГ “П. И М. Велкови”, гр. В. Търново е с капацитет 67 деца, като към настоящия момент в него се отглеждат 55 деца и младежи на възраст от 4 до 19 години. Социалният им статус е както следва;

- Сираци – 1;
- Полусираци – 9;
- Изоставени от родителите си деца – 12;
- Деца на самотни родители – 9;
- Деца, чиито родители са с ограничени родителски права – 2;
- Деца, чиито родители са с отнети родителски права – 2;
- Деца, чиито родители са в трайна невъзможност да полагат грижи за тях – 20

Възрастовото разпределение на децата има следният вид:

- От 4 до 10 години – 11 деца;
- От 11 до 14 години – 16 деца;
- От 15 до 18 години – 21 деца;
- Над 18 години – 7 младежа.

31 от живеещите в Дома деца са със специфични образователни потребности и/или хронични заболявания, вкл. 8 деца с експертно решение на ТЕЛК. 3 от децата са на интегрирано обучение.

ДДЛРГ “П. И М. Велкови” предлага специална услуга за младежите, на които предстои напускане на институцията – “Защитено пространство”.

Оценката на Междуведомствената комисия през 2006 г. е, че Домът разполага с много добра материална база и благодарение на усилията на персонала, реализираните от НПО проекти и добрите междуинституционални връзки грижата за децата се оптимизира. Домът е предложен за реформиране, като предложенията са за предлагане на седмична грижа и развиване на дневни форми на социални услуги, насочени към работа със застрашени от отпадане от училище деца и професионално ориентиране. Предложенията са включени в Институционалния проект, утвърден през 2007 г.

В ДДЛРГ “Хр. Смирненски”, с. Балван се полагат грижи за 65 деца от 3 до 19 години. Долната таблица показва особеностите на настанените деца.

	3-6 г.	7-10 г.	11-14 г.	15-18 г.	18-20 г.
Брой деца без увреждания	4	13	13	18	2
Брой деца с увреждания	-	1	6	7	1

Децата със специфични образователни потребности се обучават в училището в с. Ново село. Завършилите основното си образование деца продължават обучението си в гимназии в гр. В. Търново, за което е осигурен транспорт. През последната година с общите усилия на персонала, Община Велико Търново, екипа на ЗЖ и ЦСРИ, НПО и О“ЗД” бяха изпълнени част от препоръките на Междуведомствената комисия, извършила оценката на институцията през 2006 г., по посока индивидуализирането на грижата, обучението на децата в умения за самостоятелен живот, прилагането на мултидисциплинарен подход при индивидуалното планиране на грижата. Утвърденият през 2007 г. Институционален проект предвижда развитието на следните алтернативни социални услуги :

1. Група за дневен престой.
2. Група за седмична грижа.

Услугите ще бъдат предназначени за 20 деца / по 10 деца за всяка група / от 7 до 14 годишна възраст, от село Балван и най-близките селища, с които има удобна транспортна връзка- с. Емен, с. Ново село, с. Ветринци, с. Момин сбор. Целта е да се обхванат децата, попаднали в риск, поради невъзможността на семействата им да полагат адекватни грижи за тях.

В тези групи не се изключва възможността за настаняване на деца с интелектуална недостатъчност.

Институционалните проекти на специализираните институции за предоставяне на социални услуги за деца подлежат на актуализиране всяка календарна година, съобразно промените в нормативната уредба и потребностите на настанените деца.

4.6. Превенция на употребата на психоактивни вещества

Създаден е Областен съвет по наркотични вещества, в който участват членове на всички институции, имащи отношение по проблема наркомании. Превантивно - информационен център по наркомании е създаден като звено на общинско равнище, дейността му включва интерактивни тренингови обучения на деца и професионалисти, образователни и информационни програми за родители, възрастово специфични превантивни програми за ученици. Пряката дейност на ПИЦ е свързана с реализацията на приетата Програма за превенция, лечение и рехабилитация на наркоманиите в Община Велико Търново 2006 – 2008 година.

5. АЛТЕРНАТИВНИ УСЛУГИ ЗА ДЕЦА В ОБЩНОСТТА

5.1. Социални услуги

На територията на Община Велико Търново функционират следните алтернативни услуги за деца, предоставяни в общността:

„Център за социална рехабилитация и интеграция на деца и семейства в риск” и „Защитено жилище за младежи в риск” са делегирани от държавата дейности на подчинение на Общината. Дейността на екипа на двете услуги включва индивидуална и групово работна, консултиране и придружаване по проблеми като противообществени прояви, взаимоотношения между деца и родители; наркозависимост; реинтеграция на деца от специализираните институции в семейството; обучение и оценка на кандидати за приемни родители; професионално развитие; посредничество и насочване към институции; информиране относно социални услуги. В **Защитеното жилище** се настаняват младежи на възраст от 18 до 25 години, които се нуждаят от подкрепа за социална интеграция и професионална реализация при прехода към самостоятелен и независим живот.

От услугите на ЦСРИ и ЗЖ могат да се ползват деца и младежи на възраст до 25 г., които са настанени или напуснали специализирана институция; изпаднали в кризисна ситуация; с Направление от ОЗД, Д “СП”, ДПС, МКБППМН или други професионалисти, както и техните семейства. Екипът работи в мрежа с всички референтни по случаите

професионалисти не само на територията на Община Велико Търново, но и в други общини.

Към настоящия момент през ЗЖ са преминали общо 25 юноши и девойки, а услугите на ЦСРИ са ползвани от над 200 души по повече от 120 случая на индивидуално и семейно консултиране. С над 1000 деца от институции и училища е работено по различни теми чрез провеждане на интерактивни тренингови обучения.

SOS-Младежки дом е форма на грижа за юноши и девойки, които израстват без родители и е продължение на семейния тип грижа, която Сдружение „SOS Детски селища България” осигурява в SOS-Детските селища. В гр. В. Търново има два SOS-Младежки дома, които са структурни единици към SOS Детски селища, гр. Трявна. Юношите и девойките се настаняват в младежкия дом след завършване на основно образование или седми клас, а основната цел на пребиваването им там е подготовката за самостоятелен живот.

През 2008 г. предстои да стартират два нови проекта на Сдружение „SOS Детски селища България”-„Подкрепа на семейството. Превенция на изоставянето” и Проект “Надежда”, които са в партньорство с Община Велико Търново и Д „СП”.

Целта на проект **„Подкрепа на семейството. Превенция на изоставянето”** е да се подпомогнат семейства, в които има риск от изоставяне на децата в институция, чрез психологическо и социално консултиране, осигуряване на част от екзистенциалните им нужди, подкрепа при задоволяване образователните потребности на децата.

Проект “Надежда” се реализира в рамките на компонент 1 – “Предоставяне на медицински, социални и образователни услуги за деца в общността” по програма – Деинституционализация посредством предоставяне на социални услуги в общността за рискови групи.

Проектът “Надежда” предвижда създаване на малък групов дом от семеен тип /МГДСТ/ за деца от 3 до 18 години в гр. Велико Търново и ще подкрепи процеса на деинституционализация чрез пилотиране на модел на алтернативна социална услуга за деца от 3 до 18 години в риск. Цел на проекта е да предотврати тяхното настаняване в институция и да работи в подкрепа на най-добрия интерес на всяко дете. Проектът ще развие методология за предоставяне на услугата МГДСТ, ще я апробира в практиката, ще обобщи опыта от предоставяне на услугата и ще го популяризира сред професионалистите в сферата на закрилата на децата, посредством обучения, работни срещи и конференция. В рамките на проекта ще се открие **Малък групов дом от семеен тип** с капацитет от 6 деца, в който ще се предоставя комплекс от услуги, в среда близка до семейната, като мярка за закрила за деца, настанени извън родните им семейства. Социалната услуга ще работи за съхраняване на взаимоотношенията на детето с предишната му социална среда – училище,

приятели, близки и ще работи за изграждане на семеен тип среда за живот на детето. МГДСТ ще осигурява 24 часова грижа за децата и индивидуална подкрепа за физическото, психическото и интелектуалното развитие на всяко дете. Екипът на центъра ще бъде методически подпомогнат и супервизиран, с цел предоставяне на качествена социална услуга за децата.

Проектът ще се реализира в тясно сътрудничество с ОЗД и ДСП в Община Велико Търново, което ще гарантира координиране на предоставянето на услугата с конкретните нужди от алтернативна грижа за деца в риск на територията на Общината и във връзка със спазването на социалното законодателство за предоставянето на социални услуги за деца и семейства в риск. Съвместната работа на екипа на проекта и ОЗД ще бъде насочена към съхраняване и поддържане на контактите на детето с биологичното семейство, зачитайки най-добрия интерес на детето; подкрепа на процеса на реинтеграция в семейството; при невъзможност – последващо настаняване в семеен тип грижа.

Община Велико Търново предостави, жилищна сграда, намираща се на ул. “ Н. Габровски “ № 49, гр. В. Търново, на Сдружение с нестопанска цел България – Инициатива – Германия чрез Договор за безвъзмездно ползване за изграждане на Център за настаняване от семеен тип. Услугата е предназначена за 10 деца, трайно изведени от специализирана институция – Дом за деца с умствена изостаналост. С подкрепата на професионалисти ще се работи в насока пълноценна социална интеграция на децата с увреждания в общността.

Сдружение “ Виктория 04 “ гр. В. Търново местна структура на БАЛИЗ, съвместно с Община Велико Търново изготви Проект за изграждане на Дневен център за деца с увреждания. Проектът е одобрен за финансиране по Програма ФАР. За нуждите на проекта на Сдружението са предоставени за безвъзмездна ползване, помещения – кухня и складови помещения в Корпус Д в имот представляващ СОУ със спортни паралелки “ Г. С. Раковски “ гр. В. Търново. От социалната услуга ще се ползват 36 деца с увреждания.

Регионален ресурсен „Център за обществена подкрепа” стартира своята дейност от 01.05.2007 г. като разширяване дейността на ЦСРИ в региона в следните направления:

- Превенция на изоставянето и реинтеграция в семейна среда;
- Превенция на насилието и работа с деца, жертви на насилие;
- Превенция на противообществените прояви;
- Превенция на отпадането от училище.

До края на 2007 г. екипът на РРЦОП е работил по 76 случая, от тях с Направление от ОЗД-72, доброволни клиенти-4. Проведени са 36 тренингови обучения по различни теми.

Екипите на ЦСРИ и РРЦОП работят съвместно по случаи с Направления от ОЗД и по предоставянето на СУ „Приемна грижа”.

„Приемна грижа”

От началото на 2007 г. Д „СП”-гр. В. Търново предостави на Община Велико Търново в лицето на ЦСРИ реализацията на оценката и обучението на кандидатите за приемни семейства. Към настоящия момент е работено по следните Направления:

- Един самотен родител, преминал обучение за доброволна приемна грижа;
- Двама самотни родители и три семейства, преминали обучение за доброволна и професионална приемна грижа; самотните родители преминаха успешно процеса на оценка и са одобрени за предоставяне на професионална приемна грижа, като тече процес на опознаване; едно от семействата премина процеса на оценка;
- Две действащи доброволни приемни семейства, преминали обучение за професионална приемна грижа и оценка, които са одобрени за професионални приемни семейства.

Към настоящия момент в приемни семейства са настанени общо 3 деца.

Стартирала е процедура за опознаване между новоодобрените приемни родители и деца от ДМСГД град Дебелец.

4.2. Услуги за осмисляне на свободното време

Младежки дом - гр. Велико Търново работи с деца и младежи в областта на изкуството, образованието, възпитанието, екологията, социална реализация и адаптация, откриване на нови форми на общуване, международните младежки контакти, превантивната работа срещу негативните социални въздействия. Формите на работа включват музикални школи и вокални групи, ателиета, театрална студия, балет, младежки информационно-консултативен център.

Към **Общински детски комплекс - гр. В. Търново**, функционират 46 групи, в които за учебната 2007/2008 г. се посещават от 556 ученика. Формите за работа могат да бъдат разделени в две основни групи- „Изкуство” и „Наука”, които имат следните школи:

- Изкуство: ДЮФА „Българче” (народен оркестър, народен хор, народни танци), школа „Изобразително изкуство”, школа по

- керамика, школа по мода и дизайн, компютърна графика, вокална група „Музикална дъга“;
- Наука: школа „Гражданско образование“, екскурзоводство, школа „Компютърен свят“.

II. ЦЕЛИ НА СТРАТЕГИЯТА

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ

Осигуряване условия за подобряване качеството на живот и упражняване правата на децата в Община Велико Търново.

ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ

1. Осигуряване на равен достъп по качествена предучилищна подготовка и училищно образование на всички деца.
2. Създаване на условия за социално включване на децата в риск.
3. Подобряване здравето на децата.
4. Насърчаване формирането на активна гражданска позиция по всички въпроси, касаещи благосъстоянието на децата в Община Велико Търново.

III. МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ОПЕРАТИВНИТЕ ЦЕЛИ

***Оперативна цел 1:** Осигуряване на равен достъп по качествена предучилищна подготовка и училищно образование на всички деца*

1. Да се обогатят действащите политики за по-пълно обхващане на децата в предучилищната подготовка и началния етап, като:

1.1. регионалният инспекторат по образованието, общините и училищата да координират усилията си при записването на децата в училище;

1.2. се развиват възможностите за целодневно обучение на децата от началната и прогимназиалната степен на образование;

1.3. се осигурява допълнителна педагогическа работа с деца в риск от отпадане чрез допълващо обучение, извънкласни форми, включително по време на ваканции, като се използва ресурсът на социални програми, насочени към безработни учители;

1.4. се усъвършенства механизмът за подбор на кадрите в образователната система;

1.5. се осигуряват условия за децата от селските райони да се обучават в училища, които са във възможно най-голяма близост до тяхното място на живеене, и повишаване качеството на образованието в училища в селата.

2. Насърчаване интеграцията на децата от етническите малцинства в образователната система чрез:

2.1. извеждане на здравите деца от групи в неравностойно положение от помощните училища;

2.2. работа с родителите за поемане на активна отговорност по отношение образованието на децата им;

2.3. създаване на условия за пълно обхващане на децата от групи в неравностойно положение в детските градини на територията на Община Велико Търново;

2.4. повишаване професионалната квалификация на учителите и възпитателите за работа в мултикултурна среда.

3. Да продължи политиката за включващо обучение на децата със специални образователни потребности, като:

3.1. се гарантира правото на образование на децата с увреждания чрез ранна идентификация на специфичните образователни потребности, разработването на подходящи програми и планове, откриване на ресурси, активно включване на родителите в работата на училището;

3.2. се създава подкрепяща среда в семейството и обществото за приемане на децата с увреждания, както и за откриване и развиване техните ресурси чрез провеждането на информационни кампании за изграждане на положителни нагласи в различните общности - учители, ученици, деца и родители;

3.3. се разкриват и насърчават възможностите за самоутвърждаване и изява на личната индивидуалност на децата със специфични образователни потребности;

3.4. продължи процесът на повишаване квалификацията и преквалификацията на педагогическите кадри за работа с деца със специални образователни потребности;

3.5. продължи ресурсното осигуряване на общообразователните училища за работа с деца със специални образователни потребности;

3.6. продължи оптимизирането на системата на специалните училища;

3.7. се подобрява взаимодействието на всички лица и институции, имащи отношение към проблемите на децата със специфични образователно потребности.

4. Да се развива подпомагането на децата и родителите с цел редовното посещаване на училище от децата, като:

4.1. се развива консултирането на родителите за интересите и способностите на детето;

4.2. се развиват мерки за подкрепа на родителите на отпадащите от училище деца - образователни услуги към родители, които имат ниска степен на образование или не владеят български език.

5. Да продължи развиването на услуги - образователни и социални, с цел връщане на децата, отпаднали от образователната система, чрез:

5.1. развиване на политики за подкрепа на неформалното образование (неформалното учене), както и на система за финансиране включването на децата във формите му;

5.2. създаване на регламентирани възможности за допълнително обучение на отпадналите ученици с цел включването им отново в образователната система;

5.3. осигуряване на психосоциално консултиране с цел успешното връщане на детето в училище (за деца, изтеглени от най-тежки форми на детски труд, сексуална експлоатация и трафик);

5.4. лицензиране на външни за образователната система доставчици на образователни услуги и развиване на политики за подкрепа на неформалното образование (неформалното учене), както и на система за финансиране включването на децата във формите му; в малките общини да се ползва базата на читалищата за развиване на такива форми.

6. Да продължи създаването на условия в училище за преодоляване на предразсъдъците, стереотипите и дискриминацията чрез използване на подхода "обучение от връстници", менторски програми за децата в риск от отпадане и/или изолация, повишаване чувствителността на родителите срещу дискриминационните практики.

7. Академизмът в образованието да се съчетае с обучение по практически умения - социални и поведенчески умения, умения за семеен живот и родителство, умения за професионално насочване, обучение по права на детето, здравословен начин на живот, поведение на ненасилие, недискриминация.

8. Обучението да е насочено към придобиване на знания и развиване на умения за участие в глобалното общество чрез повишаване обхвата и качеството на чуждоезиковото обучение и на обучението по информационни и комуникационни технологии, както и чрез широко използване на тези технологии в образователния процес.

9. Участието на детето в учебния процес да се разширява чрез:

9.1. обучение на учителите в прилагане на интерактивни методи на обучение, които поставят ученика в активна позиция;

9.2. интегриране на децата в процеса на обучение;

9.3. предоставяне на реално пространство за участие на децата в органите за управление на училището, пространство на техни форуми;

9.4. развиване на допълнителни извънкласни и извънучилищни дейности в съответствие с потребностите и интересите на децата, а не само с възможностите на учителите в училището.

10. Да се повишава ролята на гражданското участие в организацията и управлението на образователния процес чрез активното изграждане и включване на заинтересувани за образованието общности (родители, представители на бизнеса и НПО).

11. Да продължи усъвършенстването на системата за професионално ориентиране и професионално обучение и образование, като:

11.1. за учениците, които срещат трудности при усвояване на учебното съдържание и/или са застрашени от отпадане от училище, да се осигурят условия за включването им в обучение по професии за придобиване на първа степен на професионална квалификация;

11.2. се въведат механизми за съвместно участие на работодателите и обучаващите институции при планирането, практическото обучение и материалното осигуряване на професионалното образование;

11.3. се подобри координацията между общините, обучаващите институции и бюрата по труда в подкрепа на професионалното консултиране и насочване на учениците, като бъде изяснена важната роля на общините при подбора на изучаваните професии с оглед на променящите се условия на труд, традиции и характерни особености на местно ниво.

12. Превръщане на училището в социална територия, допринасяща за здравното, психичното и емоционалното благополучие на детето, чрез:

12.1. подготовка на учителите за разпознаване и прилагане на определени подходи при деца с обучителни затруднения и емоционални проблеми;

12.2. идентифициране и оптимизиране на елементите от училищната среда, гарантиращи здравето и психичното благополучие на детето;

12.3. разработване на училищни програми, помагачи на децата да развият взаимоотношения на доверие и сътрудничество, умения за общуване, социални компетентности и ангажираност.

13. Да се въведат ефективни гъвкави подходи за комуникация между родителите и учителите.

14. Да се подобри взаимодействието между училището и другите институции и услуги, имащи отношение към развитието и благополучието на децата.

Оперативна цел 2: Създаване на условия за социално включване на децата в риск

1. Създаване на качествени алтернативни семейни грижи.

1.1. да се подобрява качеството на услугите "настаняване при роднини или близки" и на доброволната и професионалната приемна грижа;

1.2. да се отдава приоритет на настаняването на деца в семейства на роднини или близки и в приемни семейства пред настаняването в институции;

1.3. да се развиват услуги за оказване подкрепа на семействата на роднините или близките, които отглеждат детето, на приемните родители и на децата, настанени при тях чрез съпътстващи обучения, групи за обмяна на опит, връзки с други общини;

1.4. да се развива и разширява социалната услуга "Приемна грижа" на територията на Общината;

1.5. да се повишава капацитетът и да се обучават доставчиците на социалната услуга „Приемна грижа“;

1.6. подобряване на междуинституционалното сътрудничество при реализирането на "Приемна грижа".

2. Осиновяване.

2.1. основна цел при осиновяването на децата е то да бъде обосновано от интереса на детето;

2.2. приоритет при осиновяването на деца български граждани да имат българските граждани, а осиновяването от чужди граждани да е възможно, ако за детето няма подходящи осиновители - български граждани;

2.3. осиновяването да дава възможност за запазване и развиване на идентичността (етническа, религиозна, културна и др.) на детето;

2.4. да се развиват социални услуги за задължителна подготовка на кандидат-осиновители и на деца, на които им предстои да бъдат осиновени, и за подкрепа на осиновители и осиновени;

2.6. да се развива капацитетът на органите, включени в процедурите по осиновяване.

3. Подобряване на институционалната грижа.

3.1. въвеждане на нови стандарти за грижа в специализирана институция, които приближават максимално отглеждането в нея до живота в семейна среда и да създават условия за добро качество на грижите в тях;

3.2. да се насърчава подобряването и поддържането на качеството на институционалната грижа чрез прилагане на индивидуален подход към децата, осигуряване на среда, близка до семейната, оптимизиране броя на персонала съобразно броя на децата, създаване на условия за поддържане на лични отношения между детето и семейството му, предлагане на специализирани услуги и др.

3.3. да се развият уменията на децата за независим и самостоятелен начин на живот след напускане на специализираната институция.

4. Увеличаване на достъпа до качествени дневни грижи за деца чрез:

4.1. системно проучване, планиране и развитие на дневните грижи в Община Велико Търново;

4.2. оптимизиране на отношението между броя на персонала и броя на децата в дневните грижи.

5. Създаване на възможности за социално включване на децата със специални потребности чрез:

5.1. създаване на подкрепяща архитектурна среда;

5.2. насърчаване предоставянето на услуги за родители на деца с увреждания с цел подкрепа за отглеждане на детето в семейството чрез дневни грижи, рехабилитационни центрове, центрове за консултиране и др.;

5.3. създаване на позитивна обществена нагласа към децата с увреждания.

6. Увеличаване на инвестициите в персонала на детските заведения - чрез обучение за работа с деца с увреждания, с деца от уязвимите етнически малцинства, с деца с дарби и др.
7. Осигуряване на още извънкласни занимания за децата от етническите малцинства с цел подобряване на тяхната адаптивност в училище и осмисляне на свободното време и превенция на противообществените прояви.

8. Да се обогатяват и развиват възможностите за пълноценно осмисляне на свободното време на децата с цел превенция на изпадане в рискови ситуации чрез:

8.1. да се интегрира грижата за свободното време по-цялостно като специфична образователна и възпитателна практика и част от системата за учене през целия живот;

8.2. да се стимулира публично-частното партньорство в изграждането на база и институции за организирано провеждане на свободното време на децата;

8.3. да се увеличи броят на децата, практикуващи физически упражнения, спорт и социален туризъм, чрез подобряване и разширяване на материалната база за това;

8.4. да се подпомагат спортните организации, развиващи спорт за деца с увреждания и в неравностойно положение, с оглед повишаване на физическата им активност, подобряване качеството им на живот и социална интеграция;

8.5. да се подпомага изграждането на училищни спортни клубове с оглед подобряване на извънкласната и извънучилищната спортна дейност;

8.6. да се създават условия за ползването на спортни обекти и съоръжения от учениците, включително от децата с увреждания;

8.7. обогатяване на възможностите за участие в програми и конкурси, стимулиращи детското творчество и развитието на способностите на децата.

9. Превенция на всички форми на насилие над деца чрез:

9.1. продължаване на мерките за повишаване осведомеността на обществото, децата и на техните семейства относно правата на детето, насилието над деца и за стимулиране на активното им участие в противодействието на насилието;

9.2. подобряване уменията на социалните работници, лекарите, училищните психолози и учителите за разпознаване белезите на насилие и незабавно сигнализиране за случаите на насилие;

9.3. да се развиват услуги за психологическо и социално консултиране на жертвите, правна помощ, включване в класове или курсове за реинтегриране в образователната система, включване в професионално обучение, предоставяне на подходящи алтернативи за семействата на работещите деца, като включване на родителите в програми за заетост;

9.4. да се развиват услуги в подкрепа на семейството с цел превенция на насилието, като семейно консултиране, обучение за родители, наблюдение на новородени деца в рискови семейства.

10. Оптимизиране на механизма за взаимодействие между органите и институциите, осъществяващи дейности и мерки за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, и органите, определящи и прилагащи мерките за закрила на деца в риск по реда на Закона за закрила на детето.

11. Създаване на условия за недопускане прояви на дискриминация спрямо отделни деца или групи от деца чрез:

11.1. разработване на разяснителна кампания, чрез която на достъпен език да се покажат различните форми на дискриминация при децата и последиците от нея за развитието им; кампанията да бъде на етапи, като всеки следващ етап е надграждащ;

11.2. включване на училището в разяснителната кампания, която да е насочена към учениците, родителите и учителите;

11.3. включване на медиите в разяснителната кампания;

11.4. формиране на ефективна медийна стратегия за борба за нулева толерантност към проявите на предразсъдъци и дискриминация спрямо пол, възраст и етническа принадлежност;

11.5. създаване на постоянни дискуссионни форуми на регионален принцип с участието на видни личности и младежи.

Оперативна цел 3: Подобряване здравето на децата

1. Повишаване на здравната култура сред населението чрез здравно образование за децата и техните родители.

2. Осигуряване на профилактика на наследствените болести, предразположения и вродените аномалии.

3. Повишаване обхвата и качеството на профилактичните прегледи.

4. Въвеждане на системно здравно образование в училище, насочено към придобиване на знания, изграждане на умения и нагласи за здравословен начин на живот.

5. Повишаване физическата активност на децата, с особен акцент към децата в училищна възраст.

6. Промоция на здравословното хранене сред децата и учениците, както и стимулиране кърменето на децата до една година.

7. Намаляване на тютюнопушенето, употребата на алкохол и психоактивни вещества от децата и подрастващите.

8. Оптимизиране на училищното здравеопазване.

9. Въвеждане на предбрачни консултации в общностите, които са застрашени от по-високи нива на наследствени заболявания.

10. Обхващане на новородените и децата от общопрактикуващите лекари.

11. Повишаване на обхвата с имунизации по Националния имунизационен календар сред малцинственото население.

12. Утвърждаване ролята на здравния медиатор като координираща фигура между здравните институции и малцинствените общности.

13. Подобряване на взаимодействието "социални работници - лечебни заведения".

14. Провеждане на здравнообразователни кампании, насочени към младите хора и техните родители, за превенция на нежелана бременност, полово предавани инфекции, HIV/СПИН и злоупотреба с психоактивни вещества.

15. Развитие на подхода "Връстници обучават връстници" във и извън училище за младите хора и уязвимите групи по въпросите на сексуалното и репродуктивното здраве, превенция на нежелана бременност, полово предавани инфекции, HIV/СПИН и злоупотреба с психоактивни вещества, включително изграждане на умения на инжекционно употребяващите наркотици за безопасно инжектиране чрез използване на индивидуално оборудване за инжектиране.

16. Създаване на подкрепяща децата и младите хора социална среда чрез изграждане на адекватни нагласи на възрастните и общностите към сексуалното поведение на младите хора, употребата на психоактивни вещества, както и към най-силно уязвимите групи подрастващи и към младите хора, живеещи с HIV.

Оперативна цел 4: Насърчаване формирането на активна гражданска позиция по всички въпроси, касаещи благосъстоянието на децата в Община Велико Търново

1. Насърчаване формирането на активна родителска позиция.

1.1. Предприемане на мерки за подкрепа на доброто и отговорно родителство;

1.2. популяризиране на различни форми, методи и услуги за семейно планиране и предотвратяване на нежелана бременност;

1.3. предлагане на услуги и форми за подкрепа по време на бременност и раждане;

1.4. предлагане на услуги и форми за развиване на уменията за полагане на грижи и възпитание на детето съобразно неговата възраст;

1.5. предлагане на услуги за преодоляване на кризи в семейните отношения.

2. Предприемане на мерки в подкрепа на родителите при наличие на риск за детето от изоставяне:

2.1. осъществяване на дейности по предотвратяване на изоставянето;

2.2. развиване на професионалните умения на професионалистите от помагащите професии за ранно идентифициране на риска от изоставяне и предприемане на мерки за закрила;

2.3. повишаване на ефективността на мерките за закрила.

3. Предлагане на социални услуги в Общността за подкрепа на децата и семействата съобразно местните потребности.

4. Изграждане на мрежа от съпътстващи социалните услуги - форми за подкрепа на родителите, като: обучение за родители, семейно консултиране, профилирано психологическо консултиране и други.

5. Повишаване на информораността и обществената ангажираност по отношение проблемите на децата в Община Велико Търново.

6. Стимулиране създаването и подкрепа на родителски организации, както и на възможности за участието им при вземане на решения, касаещи благосъстоянието на децата на територията на Община Велико Търново.

7. Насърчаване формирането на активна гражданска позиция у подрастващите.

7.1. Да се стимулират включването в конкретни обсъждания от страна на детски (младежки) съвети, парламенти и др. подобни;

7.2. Да се създадат механизми и процедури за отчитане на мнението, участие и овластяване на децата в системата за закрила;

7.3. Да се създаде капацитет, включително ресурси, подкрепа и механизми, за улесняване участието на децата в развитието и прилагането на стратегията.

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Оперативна цел 1: Осигуряване на равен достъп по качествена предучилищна подготовка и училищно образование на всички деца.

- Намаляване броя на отпадащите ученици;
- Увеличаване броя на децата със специфични образователни потребности, обучаващи се в масовите училища;
- Увеличаване броя на децата от етнически малцинства, обучаващи се в детски градини и масови училища;
- Увеличаване броя на деца, реинтегрирани в образователната система след отпадане;
- Повишаване квалификацията на педагогическите кадри за работа с деца със СОП и в мултикултурална среда;
- Интегриране на академичността в образованието с обучението в жизнени умения;
- Подобряване на взаимодействието на образователната система с други институции и организации, имащи отношение към благосъстоянието на децата в Община Велико Търново.

Оперативна цел 2: Създаване на условия за социално включване на децата в риск.

- Подобряване на институционалната грижа и максималното и приближаване до отглеждането в семейна среда;
- Увеличаване броя на приемните семейства;
- Подобряване качеството на отглеждане на децата, настанени в семейства на роднини и близки и в приемни семейства;
- Повишаване на родителския капацитет на семейства, в които съществуват предпоставки за изпадане на детето в риск;
- Намаляване броя на деца, извършители на противообществени прояви;
- Намаляване броя на децата, жертви на трафик и насилие;
- Увеличаване на възможностите за пълноценно осмисляне на свободното време на подрастващите;
- Промяна в обществените нагласи по отношение на децата с увреждания, децата от етническите малцинства, децата, извършители на противообществени прояви, децата, в институции.

Оперативна цел 3: Подобряване здравето на децата.

- Намаляване заболяемостта сред децата;
- Повишаване здравната култура на подрастващите и техните родители.

Оперативна цел 4: Насърчаване формирането на активна гражданска позиция по всички въпроси, касаещи благосъстоянието на децата в Община Велико Търново.

- Повишаване обществената информираност относно проблемите на децата на територията на Община Велико Търново;
- Увеличаване броя на родителски организации;
- Активно участие на родителски и детски/младежки организации в работни срещи, обсъждания и други събития, касаещи благосъстоянието на децата на територията на Община Велико Търново.

V. МОНИТОРИНГ

Оперативна цел 1: Осигуряване на равен достъп по качествена предучилищна подготовка и училищно образование на всички деца.

- Брой ученици, отпаднали от образователната система;
- Брой ученици със специфични образователни потребности, обучаващи се в масови училища;
- Брой ученици от етническите малцинства, обучаващи се в детски градини и масови училища;
- Брой на деца, реинтегрирани в образователната система след отпадане;
- Брой обучения, в които е участвал педагогическият персонал на училищата;
- Брой мултидисциплинарни срещи, обучения, обсъждания, в които са взели участие представители на образователната система.

Оперативна цел 2: Създаване на условия за социално включване на децата в риск.

- Брой деца, настанени в институции;
- Организация на работата в институции;
- Брой деца, настанени в семейства на роднини и близки;
- Брой деца, настанени в приемни семейства;
- Брой одобрени и вписани в регистъра приемни семейства;

- Брой осиновявания от семейства на български граждани;
- Брой осиновявания от семейства на чужди граждани;
- Брой издадени от О”ЗД” Направления към социални услуги за подкрепа на деца и семейства;
- Брой доброволни клиенти, потърсили социални услуги за подкрепа на деца и семейства;
- Брой малолетни и непълнолетни, извършители на противообществени прояви;
- Брой деца, жертви на насилие и трафик;
- Брой изградени детски площадки за игра и спорт;
- Брой извършени ремонти за привеждане на архитектурната среда в съответствие с изискванията за достъпност за деца с увреждания;
- Брой деца, участващи в ралични форми на извънкласна и извънучилищна дейност;
- Брой деца с изявени дарби, получили подкрепа;
- Брой организирани обучения и работни срещи по теми, касаещи децата в риск;
- Брой участия в обучения и работни срещи по теми, касаещи децата в риск.

Оперативна цел 3: Подобряване здравето на децата.

- Изготвяне на анализи и отчети при проведени профилактични програми и кампании

Оперативна цел 4: Насърчаване формирането на активна гражданска позиция по всички въпроси, касаещи благосъстоянието на децата в Община Велико Търново.

- Брой родителски организации;
- Брой детски/младежки организации;
- Брой организирани обучения и работни срещи по теми, касаещи благосъстоянието на децата;
- Брой участия в обучения и работни срещи по теми, касаещи благосъстоянието на децата;
- Брой проведени кампании за информиране на обществеността относно проблемите на децата.

VI. ОТГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ

- **Община Велико Търново** - координира дейностите по закрила на детето и предоставя услуги за децата и техните семейства

- **Дирекция „Социално подпомагане” / Отдел „Закрила на детето”** – извършва оценка на потребностите на населението на територията на Община Велико Търново
- **Дирекция „Бюро по труда”** – разработва и реализира съвместно с други институции програми и проекти за заетост, обучение и квалификация и преквалификация
- **Специализирани институции** – осъществяват пряката индивидуална работа с потребителите
- **РИО на МОН** – разработва и реализира съвместно с други институции образователни и обучителни програми и проекти
- **НПО** – участват в съвместното разработване, реализиране и управление на услуги и в проучване потребностите на населението

Настоящата Общинска Стратегия за закрила на детето 2008 – 2011 година е изготвена от Дирекция “ Социални дейности и здравеопазване “ при Община Велико Търново, съвместно с всички институции и неправителствени организации, ангажирани с проблемите на децата. Същата е отворен документ и подлежи на актуализация и допълване.